

Брюксел, 24 май 2018 г.
(OR. en)

9236/18

Междуинституционално досие:
2016/0359 (COD)

JAI 488
JUSTCIV 121
EJUSTICE 61
ECOFIN 478
COMPET 359
EMPL 232
SOC 295
CODEC 827

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
№ предх. док.:	8830/18 + ADD1
№ док. Ком.:	14875/16
Относно:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС — Частичен общ подход

I. ВЪВЕДЕНИЕ

С писмо от 23 ноември 2016 г. Комисията представи на Съвета и на Европейския парламент предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС („предложената директива за несъстоятелността“).

Предложението се основава на членове 53 и 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз и следователно подлежи на обикновената законодателна процедура.

Предложението е ключов резултат по плана за съюз на капиталовите пазари и стратегията за единния пазар. Целта му е да се намалят най-значимите пречки пред свободното движение на капитал, произтичащи от разлики в установените от държавите членки рамки за реструктуриране и несъстоятелност, и да се гарантира, че жизнеспособни предприятия и предприемачи с финансови затруднения имат достъп до ефективни процедури за превантивно реструктуриране и предоставяне на втори шанс, като същевременно се защитават законните интереси на кредиторите.

В обяснителния меморандум на Комисията се посочва, че предложението се стреми да постигне баланс между различните засегнати интереси — на длъжниците, кредиторите, работниците и обществото като цяло, като предостави на държавите членки известна гъвкавост при прилагането на директивата в националното право.

В контекста на работата на Комисията във връзка с банковия съюз предложението се стреми да спомогне и за предотвратяване на натрупването на необслужвани заеми.

Българското председателство включи това досие сред основните си законодателни приоритети.

Въз основа на резултатите от ориентационните дебати в Съвета през юни 2017 г. (9316/17) и декември 2017 г. (15201/17) Работната група по гражданскоправни въпроси (несъстоятелност) продължи в ускорени темпове разискванията си по предложената директива.

По време на разискванията българското председателство се съсредоточи върху намирането на добър компромис по дял III (Опрощаване на задълженията и забрана за осъществяване на дейност), дял IV (Мерки за повишаване на ефикасността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията) и дял V (Мониторинг на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията).

В контекста на съществения напредък, отбелязан по време на обсъжданията на Работната група по гражданскоправни въпроси (Несъстоятелност), председателството смята, че може да бъде постигнат частичен общ подход по текста на разпоредбите в дялове III, IV и V и на редица съображения от предлаганата директива. Определенията, свързани с тези дялове, а именно на „предприемач“ и „пълно опрощаване на задълженията“ също са включени в компромисния текст относно тези дялове.

Останалите дялове (I, II и VI) и останалите съображения на по-късен етап ще бъдат допълнително обсъдени на техническо равнище.

На 23 май 2018 г. Корепер изрази като цяло подкрепа за компромисния текст, представен от председателството, чиито основни елементи са описани в приложението към настоящата бележка, и взе решение да представи компромисния пакет, поместен в допълнение 1 към настоящата бележка, на Съвета за одобрение като частичен общ подход по дялове III, IV и V от предложението.

Това досие се обсъжда в ЕП от комисията по правни въпроси. Проектодокладът вероятно ще бъде гласуван от Комисията през юли 2018 г.

II. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като се има предвид колко е важно да се запази това деликатно равновесие, Съветът се приканва:

- а) да одобри като компромисен пакет проекта за частичен общ подход по дялове III, IV и V, изложен в допълнение 1 към настоящата бележка,
- б) да вземе под внимание факта, че останалите дялове I, II и VI ще продължат да се обсъждат на техническо равнище и ще бъдат представени на Съвета за одобрение като общ подход на по-късен етап.

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА КОМПРОМИСНИЯ ПАКЕТ

A. Опрощаване на задължения

a) Достъп до опрощаване на задълженията

Държавите членки като цяло се съгласиха от самото начало на преговорите с принципа, че честен предприемач, който е изпаднал в несъстоятелност, следва да получи втори шанс, като бъде освободен от задълженията си след определен период. Няколко държави членки считат обаче, че за да отговаря на условията за такова освобождаване, предприемачът следва първо да бъде обявен в несъстоятелност. Тези държави членки не желаят да бъдат задължени да предвидят възможност предприемачите да получават пълно опрощаване на задълженията, когато вече са свръхзадължени, но все още не са в несъстоятелност.

Поради това компромисният пакет изисква държавите членки да предвидят най-малко една процедура, водеща до опрощаване на задълженията на предприемач в несъстоятелност, като същевременно дава на държавите членки възможност да тълкуват понятието за несъстоятелност съгласно националното законодателство. Това национално тълкуване може вече да включва принципа на свръхзадължениост. От друга страна, на държавите членки ще бъде дадена и възможност да изискват дейността, за която се отнасят задълженията, да бъде преустановена.

б) Срок за опрощаване на задълженията

Държавите членки имаха различни виждания за това каква да е продължителността на срока, преди на длъжника да бъде напълно опростено задължението, и от кой момент следва да започне да тече този срок. Голям брой държави членки са съгласни с максималния период от три години, предложен от Комисията, но друга група счита, че той е твърде кратък.

За да се постигне компромис между тези противоположни становища, в компромисния текст е установено общо правило за опрощаване след максимален срок от три години. Текстът обаче предоставя широки възможности за държавите членки да определят в националното си право случаи, в които достъпът до процедурата по опрощаване на задълженията е ограничен, в които срокът може да бъде удължен или в които опрощаването може да бъде отменено. Освен това държавите членки могат в националното си право да изключат някои видове дълг от опрощаване.

в) Начало на периода на опрощаване

Началото на периода на опрощаване се оказва важен елемент в обсъжданията поради факта, че в държавите членки има голямо разнообразие от процедури по несъстоятелност и реструктуриране. Комисията е предложила разграничение между процедура, водеща до ликвидация на активите на предприемача, и процедури с включен план за погасяване, но няколко държави членки посочиха, че техните процедури включват както ликвидация, така и план за погасяване.

Компромисният текст се стреми да осигури равнопоставеност на всички видове процедури: в него са предвидени варианти за държавите членки, чиито процедури включват план за погасяване, осребряване на имущество или комбинация от тях, и се дава на държавите членки възможност да избират свободно между тези алтернативи, когато прилагат разпоредбите.

Б. Мерки за повишаване на ефикасността на производствата за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията

а) Съдебни и административни органи

Държавите членки от самото начало на преговорите посочиха, че директивата следва да съответства на принципа на процесуална автономия на държавите членки. Организацията на съдебната система е важен елемент на тази процесуална автономия. От друга страна, налице е ясна икономическа необходимост по производствата по несъстоятелност да се работи ефективно и от подходящо обучени съдии, които разполагат с необходимия експертен опит и знания.

С оглед на политическата чувствителност на въпроса за организацията на съдебната система на държавите членки компромисният текст се ограничава с принципен подход, съгласно който се изисква членовете на съдебните и административните органи, които разглеждат производствата по несъстоятелност, реструктуриране и опрощаване на задължения, да са подходящо обучени и да разполагат с необходимия експертен опит и знания. Освен това се изисква по производството да се работи по ефективен начин. На държавите членки обаче е оставена голяма свобода на тълкуването по отношение на начините за прилагане на тези разпоредби.

б) Практикуващи специалисти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и опрощаването на задължения

По време на преговорите държавите членки почти единодушно посочиха, че в предложението на Комисията изискванията за назначаване, подбор, надзор и възнаграждение на практикуващите специалисти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и опрощаването на задължения са твърде описателни. Подобно на разпоредбите за ефективността на съдебните и административните органи, държавите членки поискаха подход, който да е повече на принципна основа.

Ето защо в компромисния текст бяха рационализирани тези разпоредби, като бяха въведени някои общи принципи, които държавите членки да спазват в своите национални правни системи по отношение на назначаването, подбора, надзора и възнаграждението на практикуващите специалисти. Тези разпоредби съдържат изисквания по отношение на обучението и експертните знания и опит на работещите в тази област, както и относно критериите за допустимост за назначаването на специалист, който да работи по конкретен случай. В текста е включено и изискване държавите членки да осъществяват надзор върху практикуващите специалисти и да установят ефективни мерки за търсене на отговорност от практикуващите специалисти при неизпълнение на задълженията. На държавите членки обаче е предоставена голяма свобода на тълкуването по отношение на това как да спазват тези разпоредби.

в) Използване на електронни средства за комуникация

Въпреки че държавите членки като цяло са съгласни с принципа, че за страните по производството би следвало да е възможно определени етапи от процедурата да се извършват електронно, голям брой от тях предупреди, че въвеждането на добре функционираща електронна система ще отнеме дълго време и ще има значително въздействие върху националните бюджети. Макар в редица държави да са предприети действия за цифровизация на процедурите, голяма група държави членки поискаха по-дълъг период за прилагането на тази разпоредба и броят на съответните процесуални действия да бъде ограничен до тези, които могат да бъдат изпълнени в разумен срок и които се отнасят специално до процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения.

В настоящия компромисен текст остава изискването държавите членки да осигурят възможност за осъществяване на определени процесуални етапи по електронен начин, но изискването е ограничено само до процесуални действия, за които може с основание да се счита, че ще бъдат осъществени в определени срокове. Срокът за прилагане на тази разпоредба също е удължен от 3 на 5 години в общия случай и до 7 години за подаването на оспорване и за обжалване.

В. Мониторинг на производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията

Държавите членки постигнаха съгласие относно принципа, че за мониторинга на ефективността на националните производства по несъстоятелност и реструктуриране и за идентифициране на областите, в които ще са необходими действия, би било полезно да се разполага с надеждни и съпоставими данни, но повечето държави членки посочиха, че изискваните съгласно предложението на Комисията данни са прекалено описателни, много трудно биха могли да бъдат агрегирани и не биха били съпоставими. Поради това държавите членки се споразумяха, че тази разпоредба трябва да бъде ограничена до набор от основни данни, който да позволи на Комисията да екстраполира нужната информация.

Ето защо в компромисния текст разпоредбите са рационализирани и количеството данни, които трябва да бъдат предоставяни от държавите членки, е ограничено в рамките на това, което те считат за постижимо.